УДК 336.64

УДОСКОНАЛЕННЯ ПОЛОЖЕНЬ ІННОВАЦІЙНОГО РОЗВИТКУ ПІДПРИЄМСТВ НА ОСНОВІ ТЕХНОЛОГІЙ ЕЛЕКТРОННОГО БІЗНЕСУ

©2018 **ВІЛЬХІВСЬКА О. В.**

УДК 336.64

Вільхівська О. В. Удосконалення положень інноваційного розвитку підприємств на основі технологій електронного бізнесу

У статті вдосконалено концептуальні положення інноваційного розвитку підприємств на основі впровадження технологій електронного бізнесу, які розроблено авторами з урахуванням особливостей сучасних умов розвитку економіки, що формується під впливом нової інформаційної парадигми, суттю якої є розробка та впровадження інноваційних мережних технологій (технологій електронного бізнесу) в усі сфери і галузі економіки. Проведено аналіз розробок авторів щодо тенденцій розвитку електронного бізнесу, електронної комерції, маркетингу, впливу Інтернет-технологій на практику ведення бізнесу, що дозволило досягти поставленої мети, а саме: удосконалити концептуальні засади інноваційного розвитку підприємств на основі технологій електронного бізнесу. Особливістю розроблених положень є наголос на впровадженні або повній заміні бізнес-процесів на підприємстві відповідними технологіями електронного бізнесу та встановлення залежності між інноваційним розвитком та їх використанням.

Ключові слова: *інноваційний розвиток (ІР), електронний бізнес (ЕБ), інноваційний розвиток підприємства (ІРП), технології електронного бізнесу (ТЕБ), бізнес-процес (БП), процесний підхід (ПП).*
Бібл.: *13.*

Вільхівська Ольга Володимірівна *– старший викладач кафедри інформатики та комп'ютерної техніки, Харківський національний економічний університет ім. С. Кузнеця (пр. Науки, 9а, Харків, 61166, Україна)*
E-mail: *grom_o@i.ua*

УДК 336.64

Вильхивская О. В. Совершенствование положений инновационного развития предприятий на основе технологий электронного бизнеса

В статье предложены усовершенствованные концептуальные положения инновационного развития предприятий на основе внедрения технологий электронного бизнеса, разработанных авторами с учетом особенностей современных условий развития экономики, формируемой под влиянием новой коммуникационной парадигмы, сутью которой является разработка и внедрение инновационных сетевых технологий (технологий электронного бизнеса) во все сферы и отрасли экономики. Проведен анализ разработок авторов о тенденциях развития электронного бизнеса, электронной коммерции, маркетинга, влияния Интернет-технологий на практику ведения бизнеса, что позволило достичь поставленной цели, а именно: усовершенствовать концептуальные основы инновационного развития предприятий на основе технологий электронного бизнеса. Особенностью разработанных положений является упор на внедрении или полной замене бизнес-процессов на предприятии соответствующими технологиями электронного бизнеса и установление зависимости между инновационным развитием и их использованием.

Ключевые слова: *инновационное развитие (ИР), электронный бизнес (ЭБ), инновационное развитие предприятия (ИРП), технологии электронного бизнеса (ТЭБ), бизнес-процесс (БП), процессный подход (ПП).*
Библ.: *13.*

Вильхивская Ольга Владимировна *– старший преподаватель кафедры информатики и компьютерной техники, Харьковский национальный экономический университет им. С. Кузнеца (пр. Науки, 9а, Харьков, 61166, Украина)*
E-mail: *grom_o@i.ua*

UDC 336.64

Vilkhivska O. V. Improvement of the Provisions of Innovative Development of Enterprises Based on Electronic Business Technologies

The article proposes improved conceptual provisions of innovative enterprise development based on the introduction of e-business technologies. The peculiarities of modern conditions of economic development under the influence of the new information paradigm are considered, the essence of which is the development and implementation of innovative network technologies (technologies of e-business) in all spheres and branches of the economy. An analysis of the author's research on the trends in the development of e-business, e-commerce, marketing, the impact of Internet technologies on business practices has been carried out, which has made it possible to achieve the goal, that was set, namely, to improve the conceptual foundations of innovative enterprise development based on e-business technologies. A special feature of the developed provisions is the emphasis on the introduction or full replacement of business processes in the enterprise by the appropriate technologies of electronic business and establishing the relationship between innovation development and their use.

Keywords: *innovation development, e-business, innovative enterprise development, e-business technology, business process, process approach.*
Bibl.: *13.*

Vilkhivska Olga V. *– Senior Lecturer of the Department of Computer Science and Computer Engineering, Simon Kuznets Kharkiv National University of Economics (9a Nauky Ave., Kharkiv, 61166, Ukraine)*
E-mail: *grom_o@i.ua*

У сучасних умовах особливого значення набувають питання інноваційного розвитку (ІР) економіки. Причиною їх появи є нова інформаційна парадигма «Індустрія 4.0», спричинена новим поколінням технологій електронного бізнесу (ТЕБ), таких як інтернет речей – IoT (*Internet of Things*), хмарні обчислення, великі дані (*Big Data*), «Кіберфізичні системи» — CPS (*Cyber-Physical Systems*), аналіз даних, роботизація, штучний інтелект та 3D-принтер, що охопили всі сфери і галузі економіки, змінивши її масштаб, динаміку і внутрішній зміст.

Нова парадигма сприяла інноваційним зрушенням у всіх галузях промисловості, сфери послуг, освіти, надавши їм парадоксальний рівень автоматизації та динамічності. Незважаючи на активне впровадження різних видів інформаційно-комунікаційних технологій (ІКТ), автоматизація промисловості в нашій країні все ще носить переважно локальний характер, інфор-

маційні системи підприємств відокремлені й інколи несумісні з іншими системами навіть у рамках одного підприємства. Для впровадження таких інноваційних інформаційних технологій українським промисловим підприємствам необхідне переформатування організації виробництва протягом усього життєвого циклу продукції, що буде ефективніше сприяти управлінню ланцюжком створення вартості продукції.

Отже, виникає проблема вдосконалення концептуальних положень ІР вітчизняних підприємств на основі впровадження ТЕБ.

Проблеми інноваційного розвитку підприємств (ІРП), управління їх інноваційною діяльністю, формування та функціонування інноваційної інфраструктури знайшли своє відображення в роботах видатних учених: Й. Шумпетера, М. Туган-Барановського, М. Кондратьєва, С. Брю, С. Кузнеця, П. Друкера, Б. Санто, Б. Твиса, М. Портера, П. Вітфілда, Р. Нельсона, М. Тодаро, Г. Менша [4; 10].

Проблеми розвитку електронного бізнесу (ЕБ), використання пов'язаних із ним технологій у діяльності підприємств були розглянуті в роботах: Р. Бешера, А. Вінстона, Р. Вуда, Х. Дейтела, Б. Джаворскі, В. Звасса, Р. Калакота, Б. Клейндла, Д. Рейпорта, Д. Страусса.

У монографіях і статтях цих учених досліджувалися загальні тенденції розвитку ЕБ, електронної комерції й електронного маркетингу, впливу розвитку Інтернет-технологій на практики ведення бізнесу, трансформації бізнес-процесів підприємств під впливом впровадження електронних технологій.

Однак слід зазначити недостатність теоретичних і методологічних досліджень, орієнтованих на побудову системи управління ІР підприємства на основі ТЕБ з урахуванням сучасних змін. Тому в рамках даної статті, з урахуванням нової інформаційно-мережної парадигми розвитку, запропоновано проводити зміни, спираючись на розроблені положення, які дозволять створити відповідно методологію, алгоритм, механізми впровадження ТЕБ на промислових підприємствах України.

Метою статті є вдосконалення положень ІР підприємств з урахуванням нової інформаційної парадигми.

Концептуальні положення спираються на визнання того, що ІРП є визначальною складовою, що забезпечує розвиток і задоволення інтересів не тільки управлінців підприємств, а й усієї держави, підґрунтям якого є науково-технологічний потенціал, що веде до оволодіння новими знаннями та ефективним їх використанням.

Під концептуальними положеннями ІРП на основі ТЕБ будемо розуміти як основи вдосконалення системи управління підприємством за рахунок впровадження або заміни повністю складових БП відповідними ТЕБ [1; 2].

Основні положення.

Положення 1. *ІР на підприємстві має бути безперервним і системним*

У сучасних умовах конкурентна боротьба йде не стільки за володіння капітальними ресурсами, матеріальними цінностями, скільки за здатність продукувати нові знання для розробки і впровадження інновацій. Основною проблемою ІРП є раціоналізація та інтеграція всіх процесів у системі управління. Це пояснюється тим, що підприємство включає велику кількість підсистем, які мають низький рівень узгодженості між собою. Тому для ефективного функціонування необхідно використовувати технології, які б забезпечували зв'язок усіх його підсистем. Цей зв'язок можна забезпечити на основі впровадження ТЕБ. Але необхідно зауважити, що впровадження таких технологій повинно виконуватися комплексно та системно. Суть системного підходу до управління інноваціями полягає в органічному поєднанні, комплексності, єдності організаційного, економічного, фінансового, нормативно-правового регулювання процесів створення і поширення інновацій на різних рівнях: на рівні держави в цілому, на регіональному рівні, на рівні окремого підприємства, організації, установи – при тісному взаємозв'язку всіх управлінських інструментів і рішень.

Тобто при впровадженні однієї технології необхідно враховувати всі підсистеми підприємства. Так, автоматизувавши роботу конструкторського відділу, але при цьому не автоматизувавши роботу залежних від нього підрозділів, можна нашкодити всьому підприємстві. Гроші на автоматизацію будуть витрачені, але при цьому передача інформації залежному об'єкту буде передаватися в тому ж порядку, як і раніше, а значить, впроваджені інновації будуть неефективними. Процес впровадження інновацій повинен бути безперервним, оскільки інновації мають життєвий цикл (ЖЦ). На кожній стадії ЖЦ потрібен об'єм даних, який визначається вмістом вирішуваних завдань на конкретному етапі. Наприклад, створивши на підприємстві електронну сторінку, необхідно підтримувати її на кожному з етапів ЖЦ, доповнювати інформацією, новими інструментами, функціоналом. Таким чином, ІРП на основі ТЕБ має ґрунтуватися на принципах безперервної підтримки та системного впровадження в усі підрозділи підприємства інновацій.

Положення 2. *Джерелом ІРП можуть служити ТЕБ*

ТЕБ на сучасному етапі стали невід'ємною частиною розвитку всього світу. Під впливом цих технологій багато традиційних методів роботи з інформацією об'єктивно зазнають радикальних змін. Сучасний період стає періодом осмислення людством величезних можливостей Інтернету та його використання в різних галузях економіки та бізнесу. [3]. Згідно з даними

Fourth Wave Group «Термін ЕБ описує об'єктивний бік нової стратегії підприємництва, що полягає у впровадженні в інформаційний обмін Інтернет-технологій, що породжує новий пласт ділової культури та ділових відносин і знаменує перехід від промислової ери до постіндустріальної епохи».

ТЕБ виконують автоматизацію практично всіх процесів на підприємстві, а саме: маркетинг, аналітику, фінанси, підтримку клієнтів, взаємодію з партнерами. Подібного роду автоматизація порівняно з іншими технологіями має ряд незаперечних переваг, а саме [3; 5]: активізація зусиль щодо впровадження нових технологій; формування нових інструментів модернізації та розвитку підприємства; планування розвитку організації за рахунок аналізу зовнішніх і внутрішніх інформаційних ресурсів та ін.

Розроблені в рамках підприємства заходи і рішення по впровадженню ТЕБ повинні визначати не тільки функціонування самого підприємства, але і всіх учасників, пов'язаних з його діяльністю, включаючи органи виконавчої влади. Характерною рисою ТЕБ є те, що вони мають впроваджуватись залежно від аналізу попиту потенційних клієнтів компанії та ринку передових технологій, потреб виробництва. Інтернет являє собою ідеальні умови дифузії інновації-процесу передачі нововведення по комунікаційних каналах між учасниками мережевої взаємодії.

Таким чином, впровадження ТЕБ у промисловому секторі є не самоціллю, а засобом подолання відставання підприємств. При цьому впроваджувані інновації необов'язково спрямовані на створення принципово нових, революційних виробництв, вони цілком можуть носити «наздоганяючий», «поліпшуючий» характер, а ТЕБ, своєю чергою, – служити засобом відтворення успішних інноваційних технологій і практик.

Положення 3. *Повнота, точність, актуальність інформації мають ключову роль у забезпеченні ІРП*

Особливістю сучасних підприємств є зростання витрат, пов'язаних з пошуком інформації, вивченням ринку, укладанням контрактів, контролем їх виконання, захистом прав власності та ін. Комунікації та інформація в цих умовах стають найважливішими чинниками забезпечення розвитку підприємств.

Керівництво Осло до числа найважливіших напрямків в інноваціях включає інформаційний обмін, розвиток інформаційних мереж; джерела інформації та виявлення бар'єрів для здійснення інноваційних процесів [2; 6].

Існуюча нині інформаційна інфраструктура на підприємствах, на жаль, не забезпечує повного надійного та якісного інформаційного супроводу всього інноваційного циклу від виникнення ідеї до впровадження та реалізації результату інноваційної діяльності, тобто не відповідає повною мірою вимогам інноваційної економіки. Тому для ефективного ІР на підприємстві необхідно сформувати таку інфраструктуру, яка б забезпечила прийняття рішень, можливість контролю та аналізу їх виконання суб'єктами інноваційної діяльності.

Склад і структура інформаційних ресурсів повною мірою залежать від учасників інноваційного процесу та їх інформаційних потреб. Саме вони визначають основні їх види, послуг, що повинні представлятися інформаційною системою підприємства. Користувачами інформаційної системи та інформації на підприємстві виступають всі групи фахівців, зайнятих у суспільному виробництві на всіх стадіях інноваційного циклу. Інформаційні ресурси для інноваційної сфери необхідно створювати на всіх стадіях інноваційного циклу. Ці ресурси повинні враховувати специфіку сфери діяльності та сприяти активізації інноваційного процесу на підприємстві.

Отже, удосконалення існуючої системи інформаційних ресурсів за напрямом наукової, науково-технічної та інноваційної діяльності є одним з головних завдань, вирішення якого буде сприяти активізації інноваційної діяльності на підприємстві.

Положення 4. *Реалізацію ІРП на основі ТЕБ необхідно розглядати як сукупність управлінських функцій і рішень по впровадженню ТЕБ, як нововведень у БП підприємства у відповідності до поставлених стратегічних цілей і завдань*

Структуру будь-якого підприємства можна представити у вигляді взаємопов'язаних бізнес-процесів (БП). Оптимальне управління ними є першорядним завданням керівника, від якого залежить успіх і реалізація всього бізнесу. Комплексне впровадження ТЕБ на підприємстві буде сприяти організації роботи та чіткому виконанню всіх БП за наміченим планом, без збоїв, з витратою мінімуму часу на механічну паперову роботу. Але необхідно пам'ятати, що технологія є інструментом, а спиратись необхідно на стратегію підприємства. В основі технологічних рішень повинно лежати стратегічне завдання з оптимізації БП. Бізнес з використанням Інтернету – це насамперед бізнес. Головне – бізнес-модель, а Інтернет – це засіб, інструмент і середовище успішного ведення бізнесу. Гнучкість у визначенні стратегії ЕБ – вміле поєднання переваг традиційного бізнесу і можливостей нових технологій.

Положення 5. *Впровадження ТЕБ здійснюється на рівні БП, використовується процесний підхід*

Трансформаційні зміни в економіці, перехід до інноваційної моделі розвитку, поява мережі Інтернет – усе це зумовило серйозну перебудову умов ведення

бізнесу. Для всіх типів підприємств найбільш актуальними є питання: побудови ефективної системи управління та узгодження її елементів; формування ефективного механізму реалізації стратегій підприємства. На думку авторів [5; 6], «інструменти функціонального менеджменту довели неспроможність виконувати завдання швидкого реагування на виклики ринкового середовища, концентрації зусиль на досягнення результатів для клієнтів, сформувати організаційну культуру компанії, яка спрямована на створення цінності, а не виконання функції». Цю ж думку підтримує ряд авторів [3; 7; 8], які також наголошують на тому, що сучасним підприємствам необхідні корінні зміни в управлінні, та пов'язують ці зміни саме з використанням ПП.

Отже, «нова логіка бізнесу» [3; 9] акцентує увагу на реалізації стратегічних завдань підприємства через упровадження принципів, механізмів процесного підходу (ПП) до управління.

П. Друкер наголошував, що «інновація – це економічний термін, охоплює всі складові підприємства всі його функції і всі види діяльності» [10].

М. Заїрі трактує процесні інновації як нововведення, що спрямовані на вдосконалення трьох критичних параметрів – якості, вартості та часу [11].

С. В. Валдайцев процесні інновації визначив, як нововведення або нові форми організації й управління у виробництві та збуті [12].

ТЕБ відносять саме до процесних інновацій, суттю яких є використання технологій та мережі Інтернет, введених у виробничі, управлінські, організаційні, маркетингові та інші процеси.

Таким чином, ІРП напряму залежить від процесних інновацій, впровадження яких дозволяє збалансувати еволюційні зміни та революційні якісні перетворення, внаслідок чого підвищується обґрунтованість тактичних і стратегічних управлінських рішень, що сприяють ІРП.

Положення 6. *Основними сферами застосування ТЕБ є управління, маркетинг, збут, виробництво. Управління – ключова сфера*

Тенденції в зміні ринкових засад у зовнішньому та внутрішньому господарському середовищі висувають нові вимоги до управління процесами виживання і розвитку підприємств. У загальному вигляді БП управління поширюються на такі підсистеми: стратегія, персонал, логістика, економіка, організація, фінанси, маркетинг, облік. Існуючі економіко-математичні методи та моделі не дозволяють формалізувати процес управління в цілому, зважаючи на значну розмірність виробничих завдань і великі обсяги інформації. Тому вчені поділяють процес управління за рівнями та функціями управління. Кожна функція, своєю чергою, ділиться на дрібніші елементи: комплекс завдань та окремі задачі. Зміна алгоритму вироблення управлінського рішення, окремої операції, застосування додаткового каналу отримання даних, використання нової методики в маркетингу і нових, більш досконалих програмних засобів для планування, обліку, контролю та аналізу бізнес-завдань, бізнес-операцій, які не були передбачені раніше при затвердженні бізнес-плану реалізації інноваційного проекту і які з'явилися за результатами експрес-діагностики (контролю) технологічних процесів випуску нової продукції, – усі ці заходи і багато інших дій спрямовані на вдосконалення інформаційної взаємодії виробничих і управлінських структур підприємства та програмно-методичного забезпечення інноваційних процесів, а значить, і на вдосконалення інструментарію інформаційних технологій.

Положення 7. *Для ІР підприємства на основі ТЕБ необхідно розглядати основні тенденції й чинники розвитку середовища, в якому воно функціонує*

Однією з функцій управління є розробка стратегії пріоритетів розвитку і зростання підприємства. В умовах безперервного пошуку можливостей поновлення важливу роль відіграє аналіз чинників зовнішнього та внутрішнього середовища. Чітке визначення індикаторів зовнішніх та внутрішніх чинників, їх аналіз і оцінка дозволяють розробити адекватні управлінські стратегічні (місію, довгострокові цілі, завдання, обґрунтувати стратегію розвитку) і тактичні рішення (середньострокові цілі, завдання, економічна політика).

Положення 8. *Управління ІРП на основі ТЕБ сприяє створенню єдиного інформаційного середовища підприємства з партнерами та постачальниками, що веде до синхронізації БП підприємств та посиленню їх синергетичного ефекту*

На сучасному етапі, в умовах мінливого зовнішнього середовища, більшої конкурентоспроможності та стабільності від функціонуючих промислових підприємств можна домогтися при переході від «регулярного управління» до стратегічного управління в «реальному» часі. У зв'язку з цим найважливішими чинниками досягнення й утримання переваги над конкурентами стають не лише інновації та освіта, а і взаємозв'язок між підприємствами, що забезпечує умови щодо створення мережевих структур. У рамках мережних структур підприємства взаємодіють один з одним за допомогою обміну робочою силою, доступу до інформації, забезпечення зв'язку між виробниками та постачальниками, отримання венчурного капіталу або використовуючи комбінацію всіх цих чинників. Рівень ІР виявляється все більш залежним не тільки від виробничих чинників, а й від здатності фірми створювати та застосовувати нові знання і технології.

Положення 9. *Управління ІРП на основі ТЕБ необхідно розглядати як створення та реалізацію стрижневих компетенцій підприємства*

Стрижневими компетенція є властивість або ряд властивостей, специфічних для конкретної організації, які дозволяють їй виробляти товари, більш якісні в порівнянні із конкурентами, а інформаційна взаємодія дозволяє швидко адаптуватися до змін у зовнішньому середовищі та змінювати свої технології.

Положення 10. *Персонал – є ключовим чинником ІР*

У період глобалізації національної економіки кожне підприємство стикається з необхідністю вирішення завдання виживання в умовах зростаючої конкуренції на внутрішньому та зовнішньому ринках. Інтернет стає не тільки можливістю вести свій бізнес безпаперовим способом. Це можливість використовувати Інтернет-технології для навчання, для залучення в компанію кваліфікованих кадрів, для застосування інноваційних методів та створення нових каналів збуту і закупівель. У цій ситуації важливим чинником конкурентоспроможності стає розробка та реалізація інноваційних стратегій по впровадженню ТЕБ.

ВИСНОВКИ

Зазначені концептуальні положення в цілому при їх реалізації підсилюють в надрах підприємств інформаційні взаємодії, формують образ інформаційної економіки. Якщо вийти з цими тенденціями на рівень регіону, галузі та ін., то ми побачимо, що зароджується економіка знань. У ній діяльність персоналу приводить до необхідності систематично здійснювати та постійно розвивати інформаційну складову діяльності підприємства. А це неминуче приводить до оновлення концепцій і парадигм управління підприємствами та вдосконалення його інструментарію. Отримані результати запропонованих концептуальних положень дозволяють створити ефективний механізм управління підприємством, методологію, алгоритм, механізми впровадження ТЕБ і можуть бути застосовані при формуванні стратегії ІР на промислових підприємствах України, зокрема в машинобудуванні. ■

ЛІТЕРАТУРА

1. Козье Д. Электронная коммерция. М. : Издательско-торговый дом «Русская редакция», 1999. 288 с.

2. Голуб А. Н. Электронная коммерция. *Экономика и социум*. 2016. № 6-1. С. 570–572.

3. Пушкарь А. И., Вильхивская О. В. Технологии электронного бизнеса в инновационном развитии предприятий // В кн.. : Информационные системы в управлении, образовании, промышленности : монография / под ред. В. С. Пономаренко. Харьков : Вид-во ТОВ «Щедра садиба плюс», 2014. С. 413–428.

4. Хижняк О. С. Недоліки електронного бізнесу в Україні і шляхи їх усунення. *Науковий вісник Херсонського державного університету. Сер.: Економічні науки*. 2016. № 16 (1). С. 90–94.

5. New Territory E-Business: We can solve your Tax and Legal Problems. URL: http://devbiz.narod.ru/home/kozloff/PWC/neul-e-Busin.pdf

6. Казак Ю. М. Адміністративне управління в управлінні персоналом. *Молодий вчений*. 2014. № 3. С. 38–41.

7. Кулик В. А. Розвиток електронного бізнесу в Україні. *Актуальні проблеми економіки*. 2017. № 1. С. 168–176.

8. Захарченко В. І., Корсікова Н. Н., Меркулов М. М. Інноваційний менеджмент. Теорія і практика в умовах трансформаційної економіки : навч. посіб. Київ : ЦУЛ, 2012. 448 с.

9. Меджибовська Н. С. Електронний бізнес промислових підприємств: сучасний стан і напрямки вдосконалення. *Економічний форум*. 2014. № 1. С. 140–145.

10. Друкер П. Энциклопедия менеджмента / пер. с англ. М. : Вильямс, 2004. 432 с.

11. Zairi M. Best Practice: Process Innovation Management. Butterworth-Heinemann, 1999. 423 p.

12. Валдайцев С. В. Антикризисное управление на основе инноваций : учебник. М. : ТК Вели; Проспект, 2005. 312 с.

13. Микитюк П. П, Крисько Ж. Л., Овсянюк-Бердадіна О. Ф., Скочиляс С. М. Інноваційний розвиток підприємства: навч. посіб. Тернопіль : Принтер Інформ, 2015. 224 с.

Науковий керівник – Пушкар О. І., доктор економічних наук, професор, завідувач кафедри комп'ютерних систем і технологій Харківського національного економічного університету ім. С. Кузнеця

REFERENCES

Druker, P. *Entsiklopediya menedzhmenta* [Encyclopedia of Management]. Moscow: Vilyams, 2004.

Golub, A. N. "Elektronnaya kommertsiya" [E-commerce]. *Ekonomika i sotsium*, no. 6-1 (2016): 570-572.

Kazak, Yu. M. "Administratyvne upravlinnia v upravlinni personalom" [Administrative management in personnel management]. *Molodyi vchenyi*, no. 3 (2014): 38-41.

Khyzhniak, O. S. "Nedoliky elektronnoho biznesu v Ukraini i shliakhy yikh usunennia" [Disadvantages of e-business in Ukraine and ways to eliminate them]. *Naukovyi visnyk Khersonskoho derzhavnoho universytetu. Ser. : Ekonomichni nauky,* no. 16 (1) (2016): 90-94.

Koze, D. *Elektronnaya kommertsiya* [E-commerce]. Moscow: Russkaya redaktsiya, 1999.

Kulyk, V. A. "Rozvytok elektronnoho biznesu v Ukraini" [Development of e-business in Ukraine]. *Aktualni problemy ekonomiky*, no. 1 (2017): 168-176.

Medzhybovska, N. S. "Elektronnyi biznes promyslovykh pidpryiemstv: suchasnyi stan i napriamky vdoskonalennia" [Electronic business of industrial enterprises: the current state and directions of improvement]. *Ekonomichnyi forum*, no. 1 (2014): 140-145.

Mykytiuk, P. P. et al. *Innovatsiinyi rozvytok pidpryiemstva* [Innovative development of the enterprise]. Ternopil: Prynter Inform, 2015.

"New Territory E-Business: We can solve your Tax and Legal Problems". http://devbiz.narod.ru/home/kozloff/PWC/neul-e-Busin.pdf

Pushkar, A. I., and Vilkhivskaya, O. V. "Tekhnologii elektronnogo biznesa v innovatsionnom razvitii predpriyatiy" [Technologies of electronic business in innovative develop-

ment of enterprises]. In *Informatsionnyye sistemy v upravlenii, obrazovanii, promyshlennosti*, 413-428. Kharkiv: Vid-vo TOV «Shchedra sadyba plyus», 2014.

Valdaytsev, S. V. *Antikrizisnoye upravleniye na osnove innovatsiy* [Anti-crisis management based on innovation]. Moscow: TK Veli; Prospekt, 2005.

Zairi, M. *Best Practice: Process Innovation Management*. Butterworth-Heinemann, 1999.

Zakharchenko, V. I., Korsikova, N. N., and Merkulov, M. M. *Innovatsiinyi menedzhment. Teoriia i praktyka v umovakh transformatsiinoi ekonomiky* [Innovation management. Theory and practice in a transformational economy]. Kyiv: TsUL, 2012.

УДК 330.88:338.2

ТЕХНОЛОГІЯ ВПРОВАДЖЕННЯ ІННОВАЦІЙНИХ МЕТОДІВ УПРАВЛІННЯ РОЗВИТКОМ ПІДПРИЄМСТВ ГОТЕЛЬНО-РЕСТОРАННОГО ГОСПОДАРСТВА НА ОСНОВІ СИНЕРГЕТИЧНОГО ПІДХОДУ

©2018 **ДАВИДОВА О. Ю.**

УДК 330.88:338.2

Давидова О. Ю. Технологія впровадження інноваційних методів управління розвитком підприємств готельно-ресторанного господарства на основі синергетичного підходу

Метою статті є формування технології впровадження інноваційних методів управління розвитком підприємств готельно-ресторанного господарства на основі синергетичного підходу. Запропоновано такі еволюційні стадії інноваційного управління розвитком підприємств: попередня (кон'югація); існуюча (зв'язки та біфуркація); перспективна (контрдиференціація). Розроблено технологію впровадження інноваційних методів управління розвитком підприємств готельно-ресторанного господарства на основі синергетичного підходу, що підтверджує існування синергетичності системи збільшення потенціалу діяльності, відкриття нових напрямів інноваційного управління розвитком підприємств готельно-ресторанного господарства. Визначено такі показники синергетичного ефекту: високий рівень показників діяльності підприємства готельно-ресторанного господарства; адекватна реакція на зміни в зовнішньому та внутрішньому середовищі; адаптація до прогнозованих і непрогнозованих кризових явищ; підвищення якості продукції та послуг; створення та підвищення позитивного іміджу на внутрішніх та зовнішніх ринках і т. д.

Ключові слова: *методологія, технологія, синергія, системогенез, управління, розвиток, інноваційне управління розвитком підприємств.*
Рис.: *2.* ***Бібл.:*** *15.*

Давидова Оксана Юріївна *– кандидат технічних наук, доцент, доцент кафедри готельного і ресторанного бізнесу, Харківський державний університет харчування та торгівлі (вул. Клочківська, 333, Харків, 61051, Україна)*
E-mail: *davydova_oks@ukr.net*

УДК 330.88:338.2

Давыдова О. Ю. Технология внедрения инновационных методов управления развитием предприятий гостинично-ресторанного хозяйства на основе синергетического подхода

Целью статьи является формирование технологии внедрения инновационных методов управления развитием предприятий гостинично-ресторанного хозяйства на основе синергетического подхода. Предложены следующие эволюционные стадии инновационного управления развитием предприятий: предварительная (конъюгация); существующая (связи и бифуркация); перспективная (контрдифференциация). Разработана технология внедрения инновационных методов управления развитием предприятий гостинично-ресторанного хозяйства на основе синергетического подхода, подтверждающая существование синергетичности системы увеличения потенциала деятельности, открытие новых направлений инновационного управления развитием предприятий гостинично-ресторанного хозяйства. Определены показатели синергетического эффекта: высокий уровень показателей деятельности предприятия гостинично-ресторанного хозяйства; адекватная реакция на изменения во внешней и внутренней среде; адаптация к прогнозируемым и непрогнозируемым кризисным явлениям; повышение качества продукции и услуг; создание и повышение положительного имиджа на внутренних и внешних рынках и т. д.

Ключевые слова: *методология, технология, синергия, системогенез, управление, развитие, инновационное управление развитием предприятий.*
Рис.: *2.* ***Библ.:*** *15.*

Давыдова Оксана Юрьевна *– кандидат технических наук, доцент, доцент кафедры гостиничного и ресторанного бизнеса, Харьковский государственный университет питания и торговли (ул. Клочковская, 333, Харьков, 61051, Украина)*
E-mail: *davydova_oks@ukr.net*

UDC 330.88:338.2

Davydova O. Yu. The Technology of Introduction of Innovation Methods of Management of Development of the Hotel and Restaurant Enterprises on the Basis of Synergistic Approach

The article is aimed at formation of technology of introduction of innovation methods of management of development of hotel and restaurant enterprises on the basis of synergetic approach. The following evolutionary stages of innovative management of enterprises' development are proposed: preliminary (conjugation); existing (relations and bifurcation); perspective (counterdifferentiation). The technology of introduction of innovation methods of management of development of enterprises of hotel-restaurant industry on the basis of synergistic approach has been developed, confirming existence of synergism in the system of increase of activity potential, opening of new directions of innovative management of development of hotel and restaurant enterprises. The indicators of synergistic effect are determined as follows: high level of performance indicators of enterprise of hotel-restaurant industry; adequate response to changes in the external and internal environment; adaptation to predictable and unpredictable crisis phenomena; improving the quality of products and services; creation and improvement of positive image in both internal and external markets, etc.

Keywords: *methodology, technology, synergy, systemogenesis, management, development, innovative management of enterprises' development.*
Fig.: *2.* ***Bibl.:*** *15.*

Davydova Oksana Yu. *– PhD (Engineering), Associate Professor, Associate Professor of the Department of Hotel and Restaurant Business, Kharkiv State University of Food Technology and Trade (333 Klochkivska Str., Kharkiv, 61051, Ukraine)*
E-mail: *davydova_oks@ukr.net*